

Výroční /průběžná zpráva projektu specifického výzkumu na rok 2019– zakázka č. 2111

Název projektu: Koexistence přetrvávajících primárních reflexů u dětí s rizikem vzniku SPU, SPU a narušenou komunikační schopností

Specifikace řešitelského týmu

Odpovědný řešitel: PhDr. Petra Bendová, Ph.D.

Studenti doktorského studia na PdF UHK: -----

Studenti magisterského studia na PdF UHK: Zuzana Uhlířová

Školitelé doktorandů: -----

Další výzkumní pracovníci:

Celková částka přidělené dotace: 105. 924Kč (nedočerpáno o 8,77 Kč)

Stručný popis postupu při řešení projektu (max. 2 strany)

Specifický výzkum je orientován do oblasti do oblasti intervence o děti s rizikem vzniku SPU, se specifickými poruchami učení a s narušenou komunikační schopností. Klade si za cíl identifikovat, v jakém rozsahu se u dětí s rizikem vzniku SPU, se SPU a s narušenou komunikační schopností vyskytují přetrvávající primární reflexy, které svůj úkol v lidském organismu plní funkčně do jednoho roku věku dítěte. Nejpozději do jednoho roku věku dítěte by však měly být tyto reflexy potlačeny vyššími mozkovými funkcemi a nahrazeny reflexy posturálními. Pokud se tak nestane, mohou primární reflexy zůstat aktivní i v pozdějším věku mít negativní vliv na smyslové vnímání, vývoj řeči, rovnováhu, koordinaci a schopnost učení. S přetrvávajícími primárními reflexy u dítěte může souviset i jeho frustrace, hyperaktivita nebo hypersensibilita (Volemanová, 2013). Záměrem projektu je, v případě potvrzení koexistence přetrvávajících primárních reflexů u dětí s rizikem vzniku SPU, SPU a narušenou komunikační schopností poukázat na možnost ovlivnění specifických obtíží těchto dětí, a to s využitím neuro-vývojové terapie.

Riziko vzniku SPU, SPU a narušená komunikační schopnost se projevují hlavně v edukačním procesu – v procesu osvojování učiva. Tyto obtíže vznikají na podkladě dysfunkcí centrální nervové soustavy a pro jejich zmírnění se klade důraz především na včasnou diagnostiku a zajištění reedukační péče a podpory (Bartoňová, 2010). Ukazuje se, že obtíže, které běžně přisuzujeme riziku vzniku SPU, SPU či narušené komunikační schopnosti, mohou být způsobeny přetrvávající aktivitou primárních reflexů. Tyto reflexy mají v prvních měsících života dítěte zabezpečit životně důležité funkce a díky nim se také mozek naučí správně kontrolovat fungování těla. Poté co primární reflexy splní svůj úkol, měly by být cca do jednoho roku věku dítěte potlačeny vyššími mozkovými funkcemi a nahrazeny reflexy posturálními.

Jednou z metod, kterou je možné potlačit aktivitu primárních reflexů je neuro-vývojová terapie. Aplikace této metody se dnes setkává s úspěchem v mnoha zemích světa, ale v České republice zatím není tak známá. Aplikace neuro-vývojové terapie spočívá ve speciálním korekčním cvičení, které často napodobuje přirozené pohyby miminek, čímž mozek dostane druhou šanci, aby se naučil správně kontrolovat fungování těla. Pokud se

podarí odstranit rušivou aktivitu primárních reflexů, má to velmi pozitivní vliv na projevy rizika vzniku SPU, poruchy učení i projevy narušené komunikační schopnosti.

Ke sběru dat bylo využito testové metody. Celkem bylo otestováno 100 dětí na přetrvávající primární reflexy. Test obsahoval 6 subtestů – stoj na 1 noze, test na AŠTR na čtyřech, Schilderův test, test na TLR ve stoje, Landau test, test na STŠR na čtyřech a test oculární posturální reflex hlavy.

Testování dětí/žáků bylo poměrně časově náročné. S ohledem na výskyt pandemie COVID a nedostupnost/omezenou možnost testování dětí školního věku, došlo ke změně struktury cílové skupiny, jež měla být primárně tvořena 50 dětmi předškolního věku s NKS a rizikem vzniku SPU a 50 dětmi školního věku s NKS a SPU. Finální výzkumný vzorek je tvořen 2/3 dětí předškolního věku s NKS a rizikem vzniku SPU a 1/3 dětí s NKS a SPU školního věku.

Na základě pilotáže byl výskyt přetrvávajících primárních reflexů identifikován u 8 z 10 dětí s NKS a rizikem vzniku SPU předškolního věku a u 9 dětí/žáků z 10 s NKS či se SPU školního věku.

a) Splnění kontrolovatelných výsledků řešení

Ve vztahu k plnění kontrolovatelných výsledků bylo cílem pro rok 2019:

- Realizovat testování pozitivních reakcí na přetrvávající primární reflexy u vybrané skupiny dětí – splněno s časovou prolongací (pozn. testování probíhalo /s ohledem na pandemii Covid/ až do prosince 2020)
- Analyzovat výsledky testování – splněno (pozn. analýza byla realizována průběžně – tj. až do prosince 2020);
- Vytvořit publikační výstupy a prezentovat je v periodiku s vazbou na RIV (1x ČR a 1x zahraniční journal) – nesplněno (s ohledem na prolongaci sběru dat a jejich vyhodnocení nebylo možné připravit publikační výstupy dle původního časového plánu – tj. 11-12/2020).

Kontrolovatelné výsledky řešení:

- v rámci realizace projektu SV měly být vytvořeny dva výstupy s vazbou na RIV = 1 x výstup Jost. (ČR) a 1x Jimp. (zahraničí) – zajištění výstupů bylo /s ohledem na narušení realizace SV pandemií COVID/ posunuto na rok 2021.

Pozn. Odpovědná řešitelka a studentka navazujícího Mgr. studia bude uvedena jako spoluautorka publikačních výstupů.

Přehled realizovaných výdajů:

- a) **osobní náklady** (3.200 Kč včetně zákonných odvodů pro odpovědného řešitele – zdůvodnění: vedení výzkumu, participace na sběru dat, participace na vyhodnocení dat a jejich zpracování; realizace kvalitativně orientovaného výzkumného šetření, tvorba publikačních výstupů) = **celkem 3.200 Kč – odčerpány byly 3.189,78 Kč**

- b) **stipendia** a jejich stručné zdůvodnění (9.800 Kč) pro Zuzanu Uhlířovou - ID studenta: P19K0356; studijní obor: Pedagogika předškolního věku se zaměřením na děti se speciálními potřebami (zdůvodnění: testování dětí se SPU a s narušenou komunikační schopností) + na jejich vyhodnocení = **celkem 9.800 Kč – odčerpáno 9.800 Kč**
- c) **materiálové náklady** (zdůvodnění: kancelářské potřeby - kancelářský papír, toner, psací potřeby + nákup odborných publikací/materiálů a pomůcek se zaměřením na problematiku přetrvávajících primárních reflexů, rizika SPU, SPU, NKS + nákup PC (zpracování dat) = celkem plánováno **16.000 Kč** - položka navýšena o **34.755,45 Kč** = **celková částka na položce/čerpaná částka = 50.755,45 Kč**
- d) další provozní náklady nebo výdaje a jejich stručné zdůvodnění = o Kč.
- a) **náklady nebo výdaje na služby** – částka měla být využita na službu překlad CJ textu/výstupu (10.000 Kč) a na publikování výstupu v zahraničním periodiku na úrovni MDPI = Publisher of Open Access Journals (50.000 Kč) = celkem 60.000 Kč – čerpána částka ve výši 42.170 Kč (pozn. schválená změna ve vztahu k realizaci a čerpání rozpočtu projektu – 22.170 Kč kurzy DVPP prohlubující vhlad do zkoumané problematiky; 10.000 Kč překlad připravovaného CJ výstupu a 12.000 Kč – zpracování dat/metodologie) = **celková částka na položce - 42.170 Kč (pozn. zbývající částka na položce = 17.830 Kč byla převedena na položku „materiální náklady“)**
- e) doplňkové (režijní) náklady nebo výdaje v souladu s příslušným řídícím aktem UHK = o Kč.
- b) **cestovné** a jeho stručné zdůvodnění: 0 Kč.

Povinné přílohy:

- a) kopie publikačních výstupů – nedoložen
- b) výpis (export) z OBD – výsledky publikační činnosti podpořené projektem – nedoložen
- c) vyúčtování dotace - „Výsledovka po účtech s pohyby“ z ekonomického informačního systému Magion – doloženo (viz Příloha č. 1)

Datum: 3.1. 2020

Pod

